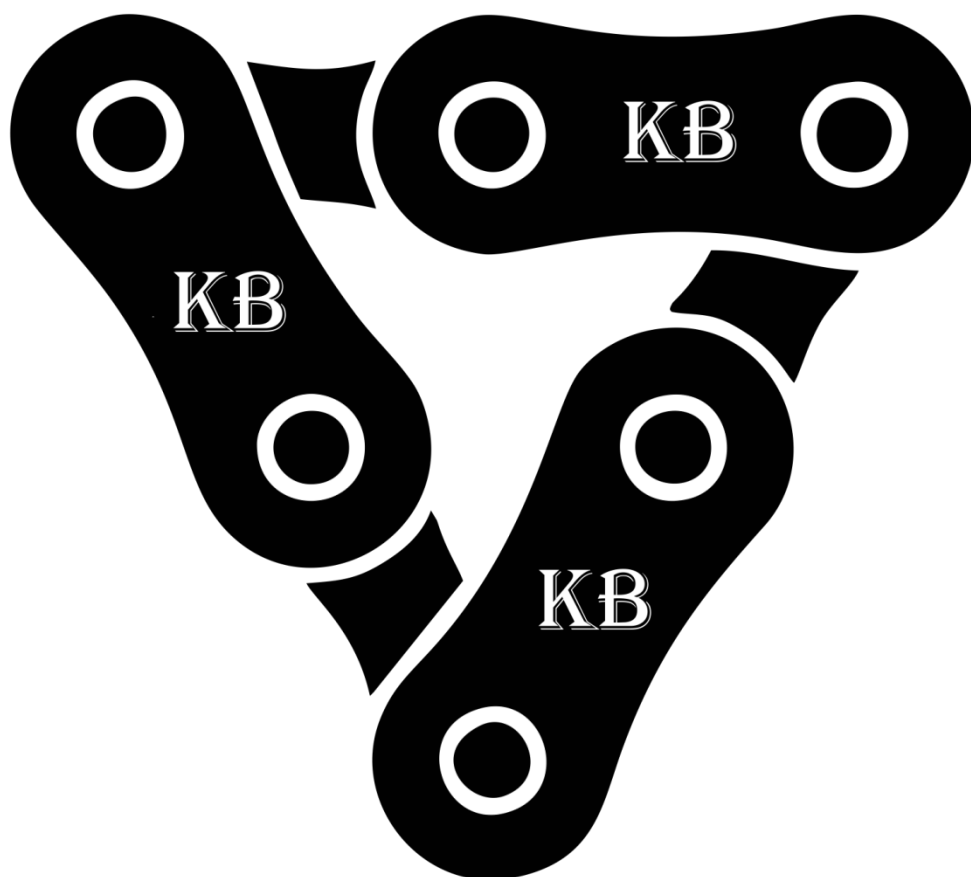

KÖBÁNYAI

BRINGÁS

**SZOBROK, TEMPLOMOK ÉS EMLÉKHELYEK KÖBÁNYÁN
II.* HELYISMERETI TÚRAMOZGALOM ***

Üdvözlünk az **KŐBÁNYAI BRINGÁS EGYESÜLET** *“Szobrok, templomok és emlékhelyek Kőbányán”* II. helyismereti túráján. A túra célja a kerületben található szobrok és emlékművek megismerése - a teljesség igénye nélkül - egy könnyed kerékpártúra keretében. Az alábbi táblázatban 20 szobor, illetve emlékmű van felsorolva és mindegyikhez egy-egy kérdés tartozik. A pontokat tetszőleges sorrendben időkorlát nélkül lehet felkeresni. A túra akkor tekinthető teljesítettnek, ha a résztvevő a lapon szereplő valamennyi pontot felkereste és az adott ponthoz tartozó kérdésre helyesen válaszolt, valamint a szervezőknek azt leadta. A túra teljesítése elsősorban kerékpárral javasolt, de gyalog és más sporteszközzel is teljesíthető.

A túra díjazása: Oklevél és kitűző.

A túrán mindenki saját felelősségére vesz részt. A KRESZ szabályok betartása kötelező, bukósisak használata ajánlott!

A túra teljesítéséhez sok sikert kíván a Kőbányai Bringás Egyesület!

Igazolófüzet

..... részére
születési ideje:
A túra megkezdésének ideje:
A túra befejezése:

A Kőbányai Bringás Egyesület megállapította, hogy

.....

a

Szobrok, templomok és emlékhelyek Kőbányán

II.* helyismereti túramozgalom *

feltételeit teljesítette, ezért jogosult a túramozgalom jelvényének viselésére.

20.....évhónapnap

.....

P. H.

Kőbányai Téglamúzeum

Guttman tó

A múzeumban különböző téglákat tekinthetünk meg.

A Muncipális gyártelepnek mi volt a jelkódja?

A Guttman-tó, vagy új nevén Mély-tó a X. kerületben, az Újhegyi lakótelep mellett nyúlik el a maga 1,1 hektáros területével. Ahhoz képest, hogy külvárosi panel-övezetben van, igen kellemes hely a kikapcsolódásra. A tó megközelítése egyébként trükkös, mert déli irányból emelkedőn kell eljutni a vízhez, ami persze valójában jóval lejjebb van az utca szintjénél. A tó körüli nádas 12 kiépített horgász hely és egy benyúló stég egészíti ki, mivel alapvetően ez egy horgásztó. Közepét szökőkút, északi partját pedig Varga Imre Kossuth-díjas szobrászművész Munkás című alkotása díszíti.

Kőbánya Bringa Park

(Sportliget)

Hangár utca 10. mellett egy „pumpa” pálya található.

A használati utasítás tábláján látható mikor is létesült:

A fenti képen látható fal a Sportligetben volt, de sajnos a felújítás alatt megsérült.

A falon neves kerékpár versenyzőket ábrázoló képek helyezkedtek el.

Burucki Szilárd, Hegedűs László, Kun Ádám, Nagy Gizmo Attila és Parti András.

Kada köz - Óhegy

Az Általános iskola bejáratánál egy oroszlán pár található. Az egyikük sérült.

Melyik az és mi a sérülése?

Kőbánya Óhegyi részén a Harmat Általános Iskola épület mellett áll az alkotás. A mészkőlapokkal borított fal előtt posztamensen látható nőstény és hím oroszlán fekvő alakját Ilosfai József szobrászművész készítette.

Szőlőfürtös feszület

(Kada utca 140/B)

A megfeszített Jézus talpa alatt mi található?

A feszület amit a kőbányaiak évszázadok óta szőlőfürtös keresztként emlegetnek: terméskőrakaton, alsó részén szögvas hevederekkel megerősített kőből faragott Krisztus-szobor. Karcsú, magas Corpus, kissé S alakban félrehajló, lehanyatló testtartással. Jellegzetessége, hogy Krisztus tenyerében kőből faragott szőlőfürtök vannak.

1779-ből származik, valószínű, hogy Rajna-vidékről idetelepedett szőlőbirtokos állíttatta fel.

Az utca névadója, Kada Mihály - Pest város alpolgármestere volt, majd az egyesített főváros második alpolgármestere - maga is két szőlőparcellát birtokolt Kőbánya-Óhegyen.

Kőbányai Sörgyár

(Maglódi út 47.)

A sörgyár védjegyeként is ismert kép egy volt királyunkat ábrázolja.

Ki a király és mi az ábrázolás különlegessége?

Az eozinmázos koszorút a pécsi zsolnai gyárban készítették, kb. az 1900-s években.

A gyár 1912-1943 között működött Fővárosi Serfőző gyár néven, majd 1943-ban a Dreher Sörgyárhoz került, később a Globus Konzervipari Rt.-hez. 2009 óta nincs termelés, azóta üresen áll az épületegyüttes.

Ifjabb Dreher Antal (1849-1920) még csak 14 éves volt apja halálakor, így csak 1870-ben vehette át a négy Dreher serfőzde vezetését.

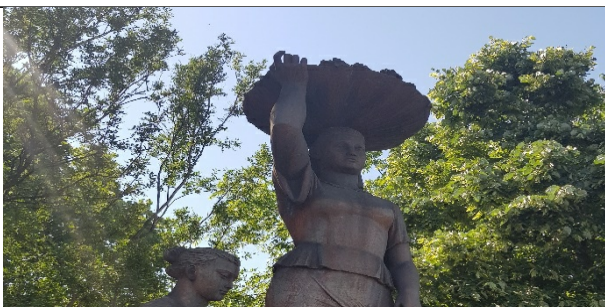
Újhegyi sétány - páraoszlop

Mit ábrázol a sétány felújított részén található páraoszlop mellett lévő játszótér kerítésén elhelyezett gerilla szobor?

A tervezője, Szakács Barnabás a szobrokat meglepetés szobroknak nevezi, mivel ezek a kis alkotások nem hivalkodóak, csak a szemfüles járókelők veszik észre.

Az is előfordulhat, hogy a rendszeresen arra járók is csak hónapok után fedeznek fel egy-egy új darabot, így még további meglepetést tartogathat a sétány.

Az ágyások, támfalak peremén, tövében és a kerítésen elhelyezett alkotások Kőbánya múltjára emlékeztetnek.

Szüretelők

(Élessarok)

Az álló alak a ruháját tartja a bal kezében.

Hány újjal fogja?

A guggoló lány kezében eredetileg szőlőfürt és kés is volt. Ma már nem látható, mert letörték és elvitték. Alkotója ismeretlen.

Szent László Gimnázium

(Kőrösi Csoma Sándor út 28-32.)

Nemzetközileg védett kulturális érték jele:

A Szent László Gimnázium épülete Lechner Ödön és Vágó József tervezők kézjegyét viseli.

A két építész együttműködését Lechner Ödön halála szakította meg. Vágó a terveket ez után ugyan átdolgozta, de az épület így is magán viseli a "mester" hatását.

Másrészt a szecesszió stílusjegyei letisztultabbá váltak, ill. a díszítmények inkább az épület belsejébe húzódtak vissza.

Munkácsy - paraszt összefogás emlékmű

(Rottenbiller park)

A szobornak hátat fordítva -szembe az ATV székháznak- láthatjuk azt a helyet ahol valamikor Don Quijote és Sancho Panza szobra állt.

Mi látható most ott?

A posztamensen álló Don Quijote és hű fegyverhordozójának, Sancho Panzának kedves pirogránit kompozícióját, Olcsai Kiss Zoltán Kossuth és Munkácsy-díjas szobrászművész készítette.

Sajnos a szobrot vandálok összetörték, törmelékei a Kőbányai Helytörténeti Gyűjteményben találhatóak. Két másolat létezik belőle. Az egyik a Hungexpo területén található. Nagyobb rendezvények idején a nagyközönség is megtekintheti.

Kőrösi Csoma Sándor

(Liget tér)

A szobor jobb kezében botot tart.

Hány újával öleli át a botot?

„Tiszteld a múltat, és éltesd tovább!”

1784. március 27-én született Kőrösi Csoma Sándor utazó, nyelvtudós, a tibetológia tudományágának megalapítója.

Elhunyt: 1842. április 11. (58 évesen)

Dardzsiling

Szent László templom

(Szent László tér)

A templom főbejárata feletti latin nyelvű feliratban egy magyar nyelven is értelmes szó (név) is olvasható.

Mi az?

1893 szeptemberében készítette el Lechner Ödön a végöss megvalósult tervet. Tömegében a Barcza-féle neogót arányokat érvényesítette a mester (a templom belső tere 2000 főt képes befogadni, 50 méter hosszú és 23 méter széles, ebből a főhajó 9 m, belső magassága 23 méter. A templom 1894 és 1899 között épült Lechner Ödön kivitelezésében.

Göcsej

(Népliget)

A műalkotás talapzata hány darab kövön áll?

30 cm széles betonkeretben, hozzávetőleg 500 x 150 cm terrakotta dombormű mindkét oldalon. A térfal mindkét oldalán padkiképzés. Egyik, a Népliget belseje felé néző oldalon 4 emberalak (közülük az egyik a keresztre feszített Jézus) és 2 állatfigura, másik, a Könyves Kálmán körút irányába néző oldalon a Zala megyére jellemző fazekasmesterség attribútumai, emberpár és szarvas. Zala megye ajándéka Budapest centenáriuma. A régebbi képekből látszik, hogy a rongálók ezt a művet sem kímélték, de 2010 őszén a gyönyörű máztalan égetett agyag domborművet felújították. Ez az egyetlen darab a tizenkilencből, amely ma viszonylagos épségben, az eredetivel közel azonos állapotban áll.

100 éves Budapestért

Kevesen tudják, hogy a Göcsej szobortól egy kicsit beljebb áll ez az emlékmű.

A műalkotás hátán milyen jellegzetes formát látunk?

60 x 45 x 140 cm műkő oszlopon Székesfehérvár és Dunaújváros nagyjából 27 x 30 cm méretű műkő címere. Felirat Székesfehérvár címere alatt: "A 100 éves / Budapestért / Fejérmegye". Fejér megye ajándéka Budapest centenáriumára. A térplasztika felállításának idején mindössze két Fejér megyei település birtokolt városi rangot.

Sétáló Naprendszer

Kiindulópontja a Planetárium mögötti lépcső melletti Nappal kezdődik. Kérdésünkre itt leled a választ.

1 méter mennyi kilométernek felel meg?

2001-ben készült el, tervezői Mátis András planetáriumi előadó és Pesti László nyugalmazott főkertész voltak. Kiindulópontja a Planetárium mögötti lépcső melletti Nap, vége a Pluto a Vajda Péter útnál. Teljes hossza körülbelül 650 méter, egy lépés mintegy hatmillió kilométert jelent. A Föld és a Hold távolsága ebben a léptékben 3,5 centiméter. Az egyes objektumokat jelölő kőlapok az Ifjúság sétányon a járda mellett található, ezek egymástól való távolsága méretarányos. A bolygók neve, jelük, keringési idejük, valamint arányos méretük a kőlapokra vannak vésvé. Ebben a kicsinyítésben a legközelebbi állócsillag 4100 kilométer távolságban lenne. A modell kiválóan szemlélteti a Naprendszer hatalmas méretét és „ürességét”.

Karl Von Linné emléklap

(Népliget)

Ki állította az emléket?

Carl von Linné, eredeti latinus nevén Carolus Linnaeus (Råshult, 1707. május 23. - Hammarby, 1778. január 10.) svéd természettudós, orvos és botanikus. Megalkotta a modern tudományos rendszerezés alapelveit, a rendszerezés kategóriáit (a taxonokat) és kidolgozta a modern tudományos nevezéktant, az élőlényekre alkalmazta a kettős elnevezést tudományos névként. Alapjaiban ma is az ő elveit és eljárását használják a biológiában. Botanikai szakmunkákban nevének rövidítése: „L.". Zoológiai szakmunkákban nevének rövidítése: „Linnaeus”.

LÁNY GALAMBBAL

Felállítás helye: X., Üllői út 130.

A szobor haja össze van fonva.

A két copf hány helyen ér össze?

Alkotó: Marton László

Anyag: bronz

Felállítás ideje: 1958

Kb. 160 cm magas bronzszobor, egykori vízmedence, melyben ma növények vegetálnak. De ez a szobor legalább még áll, két szomszédjának, a Csacsis kútnak és a Fiú hallal kútszobornak csak a megrongált talapzatmaradványait találjátok a helyszínen.

Meseház

(Ugor utca 4.)

Meseház kerítésén hány darab madár szobor van?

Vertel Andrea keramikus.

„Egy bábkészítő keresett fel azzal az ötletével, hogy téglafal kerítéséből kerámia kiegészítőkkal varázsoljak meseházat.

Az alapforma adott volt: a kapu két oldalán egy-egy 6 méter széles íves tetējű falfelület, cseréptetővel. A tetőre madarakat ragasztottam. A kerítésfal lábát 60 cm magasságban a füves mező zöld felületével és piros pipacs virágokkal díszítettem.

Az ívelt falon két ablakkeret teszi teljessé a meseház hangulatát.”

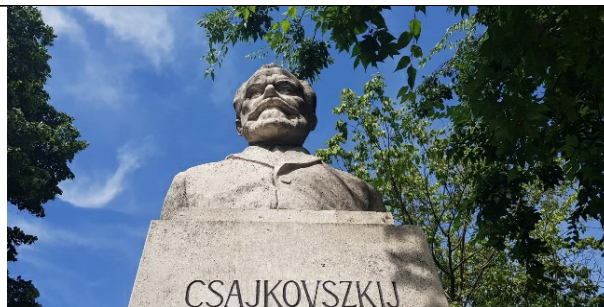

Mindenkor Segítő Szűz Mária templom

(Óhegy utca 11.)

A főbejárat feletti ablak formája:

Tisztelet és főhajtás Wincenty Danek atya emlékére. Danek atya 60 éve hunyt el, az általa kezdeményezett és létrehozott lengyel templomot 76 esztendeje szentelték fel. A mai napig ez az egyetlen lengyel templom Magyarországon. Wincenty Danek (1870–1945) atya a XX. századi magyarországi lengyelség legfényesebb alakja – ezt bizonyította szerénységével és tetteivel. 1908-ban érkezett Budapestre Lembergől, és lelkipásztori szolgálata csaknem 40 esztendeje alatt szolgálta a dél-lengyelországi bevándorlókat.

Csajkovszkij park

Liszt Ferenc szobrán mennyi gomb található?

Valaha a Dreher-villa parkja volt, majd Kőbányai Ifjúsági Park lett, most Csajkovszkij park. Évekkel ezelőtt nagyon elhanyagolt állapotban volt a park is és a szobrok is. A kőszobroknak letörték az orrát, a bronzot pedig ellopták. 2008-tól azonban folyamatos gondozás és felújítás van.

Csősztorony

A torony bélyegzője:

1844-ben épült Zofahl Lőrinc és Brein Ferenc tervei alapján. Az akkor divatos klasszicizmussal szembefordulva gótikus elemeket is felhasználtak rajta, s az épület így a magyar romantika egyik legszebb emléke.

Az épület kétszintes. A nyeregtetővel fedett órházhoz keskeny összekötő taggal kapcsolódik az aszimmetrikusan elhelyezett, négyzet alaprajzú pártázatos épület, innen indul a torony lépcsőzete. A lépcső a kilátóhoz vezet, mentjükön elegáns vaskorlát fut végig. Az emeleti helyiség bejárati ajtaját gazdag fafaragások borítják.